

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 43/2015
03.12.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Гордане Ајншпилер-Поповић и Браниславе Апостоловић, чланова већа, у привредном спору по тужби тужиоца Конзорцијума купаца физичких лица З.Р. из Н.С. и П.Д. из Н.Б., које заступа пуномоћник В. М., адвокат из З., против тужене Агенције за приватизацију из Београда, коју заступа пуномоћник З.Р., адвокат из Б., ради повраћаја купопродајне цене због раскида уговора о продаји друштвеног капитала у износу од 14.338.000,00 динара, одлучујући о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда у Београду Пж бр. 9694/13 од 18.07.2014. године, у седници већа одржаној дана 03.12.2015. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене Агенције за приватизацију из Београда, изјављена против пресуде Привредног апелационог суда у Београду Пж бр. 9694/13 од 18.07.2014. године.

Образложење

Пресудом Трговинског суда у Београду П. број 3221/2005 од 08.03.2006. године одбијен је тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се обавезе тужена да им плати износ од 14.338.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 05.03.2003. године па до исплате, као неоснован. Ставом другим одбијен је тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се обавезе тужена да врати тужиоцима обвезнице старе девизне штедње и то Д.П. обвезницу РС серије А2016 са доспећем 31.05.2006. године номиналне вредности 25.000 евра, обвезнице РС серије А 2015 са доспећем 31.05.2015. године номиналне вредности 37.134,00 евра, обвезнице РС серије А 2014 са доспећем 31.05.2014. године номиналне вредности 25.000 евра, обвезнице РС серије А 2013 са доспећем 31.04.2013. године номиналне вредности 25.000 евра и Р.З. обвезнице РС серије А 2016 са доспећем 31.05.2016. године номиналне вредности 25.000 евра, обвезнице РС серије А 2015 са доспећем 31.05.2015. године номиналне вредности 37.134,00 евра, обвезнице РС серије А 2014 са доспећем 31.05.2014. године номиналне вредности 25.000 евра, обвезнице РС серије А 2013 са доспећем 31.04.2013. године номиналне вредности 25.000 евра с тим да се тужени такве обавезе може ослободити ако тужиоцу плати 224.268 евра са затезном каматом Euro banking offered rate почев од 10.08.2005. године па до исплате у динарској

противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Ставом трећим изреке тужиоци су обавезани да туженом накнаде трошкове парничног поступка у износу од 113.625,00 динара.

Привредни апелациони суд у Београду пресудом Пж бр. 9694/13 од 18.07.2014. године, преиначује пресуду Трговинског суда у Београду П. број 3221/05 од 098.03.2006. године тако што обавезује тужену да тужиоцу-конзорцијуму купаца, изврши повраћај купопродајне цене из раскинутог уговора о купопродаји друштвеног капитала овереног у Општинском суду у Новом Саду под бројем ПОВ бр. 287/03 од 05.03.2002. године тако што ће тужиоцу исплатити 14.338.000,00 динара са законском затезном каматом од 05.03.2003 године, а тужиоцима Д.П. и Р.З. вратити обвезнице серија са доспећем и номиналним вредностима ближе наведеним у изреци пресуде. Обавезе враћања наведених обвезница тужени се може ослободити уколико тужиоцу плати 224.268,00 евра са затезном каматом Euro inter bank offered rate почев од 10.08.2005 године па до исплате у динарској противвредности. Ставом другим обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка.

Против другостепене пресуде, тужена изјављује благовремену и дозвољену ревизију. Ревизију изјављује због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

У одговору на ревизију, тужиоци споре ревизијске разлоге и предлажу да се ревизија тужене одбије као неоснована. Трошкове нису тражили.

Ревизијски суд је испитао ревизијом побијану другостепену пресуду на начин прописан чланом 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ 72/11 ... 55/14) и одлучио као у изреци ревизијске пресуде из следећих разлога:

Ревизија тужене није основана.

Нижестепене пресуде нису захваћене битном повредом из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Неосновано је указивање ревидента и на битну повреду из члана 374. став 1. Закона о парничном поступку да другостепени суд приликом оцене жалбе није могао да примени материјално - процесне одредбе претходно важећег Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 125/04, 111/09) већ сада важећег ЗПП. Ради се о релативно битној повреди одредаба парничног поступка, која није могла да буде од утицаја на доношење законите и правилне пресуде.

Предмет тужбеног захтева је враћање датог као последица раскида уговора о продаји друштвеног капитала. По том основу тужилац од туженог захтева враћање 14.338.000,00 динара са припадајућом каматом и враћање обвезница Републике Србије са ознаком серија доспећа и номиналне вредности ближе наведене у петитуму тужбеног захтева. На рочишту од 08.03.2006. године тужилац је изјавио да је вољан да уместо обвезница прими од туженог 224.268 евра.

Према чињеничном стању утврђеном у току првостепеног поступка, тужилац – конзорцијум купаца којег чине Р.З. и Д.П., је са туженом Агенцијом за приватизацију 05.03.2003. године закључио уговор о купопродаји друштвеног капитала методом јавне аукције, који је за предмет имао продају 69,832% друштвеног капитала субјекта приватизације АД М. Б.П. Уговором се тужилац као купац капитала обавезао да плати уговорену цену у износу од 28.676.300,00 динара. Обавезу плаћања уговорене цене купац капитала је извршио тако што је 14.338.000,00 динара платио као депозит 05.03.2003. године, а за преостали износ продајне цене су чланови конзорцијума туженог предали обвезнице старе девизне штедње дана 06.03.2003. године. Уговор о купопродаји друштвеног капитала методом јавне аукције је раскинут. То је утврђено и у поступку по тужби Агенције за приватизацију правноснажном пресудом Трговинског суда у Новом Саду П 2512/2003 од 05.03.2004. године. Првостепени суд одбија тужбени захтев, из разлога што тужена није пасивно легитимисана, јер по уговору о продаји друштвеног капитала тужена нема својство продавца. Како се наведена уплаћена средстава налазе у буџету Републике Србије, одбија захтев тужиоца с позивом на одредбу члана 41б. став 2. Закона о приватизацији.

Другостепени суд у одлуци по жалби тужиоца издржава супротан правни став од израженог става првостепеног суда. Правни став по коме је тужена Агенција за приватизацију уговорна страна која се са тужиоцем сагласила са одредбама уговора о продаји друштвеног капитала закљученог 05.03.2003. године. Уговорна обавеза плаћања цене извршена је уплатом новчаних средстава у износу од 14.338.000,00 динара и предајом обвезница старе девизне штедње. Агенција је на основу овлашћења из члана 124. Закона о облигационим односима раскинула уговор, па у смислу члана 132. став 2. Закона о облигационим односима има дужност да врати оно што јој је дато. Следом тих разлога преиначује првостепену пресуду тако што усваја тужбени захтев тужиоца за повраћај датог.

Ревидент у ревизијским разлозима изражава супротан правни став од израженог става другостепеног суда. По израженом ставу ревидента другостепени суд је пропустио да примени и цени могућност примене правила истовремене обостране реституције. Доношењем пресуде којом се усваја захтев тужиоца, другостепени суд је омогућио једнострану реституцију у корист тужилаца.

Ревизијски суд не прихвата у ревизији изражене правне ставове.

Клаузулом 6.3. Уговора о продаји друштвеног капитала, уређене су последице повреде изјава и гаранција из клаузуле 6.1. Уговора од стране агенције или субјекта приватизације услед којих купац није у могућности да стекне право својине над продајним капиталом, када купац има право да под условима и у року из те клаузуле раскине уговор с тим да ће у том случају на дан или пре дана истека отказног рока агенција вратити купцу пун износ плаћене купопродајне цене, а купац пренети Агенцији продајни капитал, након чега ни једна од уговорних страна неће имати никаквих обавеза према другој уговорној страни. Клаузулом 7.2. истог уговора је предвиђено да агенција и субјект приватизације

без обзира на друга законом предвиђена обештећења на које имају право, могу под условима и у року из те клаузуле раскинути уговор због повреде изјава и гаранција купца из клаузуле 7.1. Уговора (који се односе на испуњеност услова за закључивање уговора о куповини друштвеног капитала) с тим да ће у том случају на дан или пре дана истека отказног рока купац платити агенцији уговорну казну у износу који је једнак висини депозита а купац без одлагања пренети продајни капитал агенцији.

Уговор о продаји капитала је раскинут судским путем, због неизвршења обавеза купца у погледу инвестирања у субјект приватизације и предаје банкарске гаранције за обезбеђење овог инвестирања. Наведеним уговорним одредбама није уређено питање правних последица раскида уговора због неизвршења већ права странака у случају неиспуњења преузетих гаранција прописаних тим уговорним одредбама. То даље значи да се у овом случају примењује одредба члана 132. став 2. Закона о облигационим односима, којом је прописано да ако је једна страна извршила уговор потпуно или делимично има право да јој се врати оно што јој је дала. Тужилац је на име извршења уговорних обавеза уплатио износ од 14.338.000,00 динара на рачун агенције дана 05.03.2003. године, предао обвезнице старе девизне штедње па има право да захтева повраћај датог будући да је агенција судским путем раскинула уговор о куповини друштвеног капитала методом јавне аукције. Другостепени суд је правилно применио материјално право када је преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев тужиоца по основу повраћаја датог, а разлоге које је дао другостепени суд у свему прихвата и Врховни касациони суд.

Ревизијско истицање тужене да другостепени суд није ценио могућност обостране реституције као последице раскида уговора нису од утицаја на другачије пресуђење. Ово из разлога што је међу странкама неспорно да је тужилац након раскида уговора вратио 69,832% капитала субјекта приватизације АД М. Б.П. Тужени није приложио доказе и изнео чињенице да враћени капитал субјекта приватизације кривицом тужиоца вреди мање него што је вредео у време закључења уговора о продаји друштвеног капитала и кад је тужилац примио капитал субјекта приватизације. Тужени није изнео чињенице о томе колика је вредност враћеног капитала нити је предложио било какве доказе на изнете чињенице којим оспорава тужбени захтев због умањене вредности капитала који је предат тужиоцу по уговору и након раскида уговора враћен, те о евентуалној штети нанетој субјекту приватизације. Како се суд кретао у границама постављеног захтева, такве чињенице нису могле бити утврђене у току првостепеног поступка. Одлучујући у границама захтева утврђено је да је тужилац исплатио купопродајну цену на име вредности капитала субјекта приватизације, да је уговор раскинут, те у смислу члана 132. став 2. Закона о облигационим односима има право тражити повраћај датог како то правилно закључује другостепени суд. Осталим наводима ревизије се правилност оваквог закључка не доводи у питање.

Како не постоје ревизијски разлози тако ни они на које се пази по службеној дужности ревизијски суд је на основу овлашћења из члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, одлучио као у изреци ревизијске пресуде.

**Председник већа-судија
Бранко Станић,с.р.**